

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันสังคมอีกสถาบันหนึ่ง ที่มีความสำคัญ และจัดเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของประเทศ คือ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ในสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีซึ่งเป็นเรื่องของวัตถุความจำเป็นที่คนไทยควรจะเรียนรู้พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจก็ควรจะได้รับความเข้าใจอย่างเพียงพอควบคู่กันไปด้วย (กรมวิชาการ, 2535 : 1)พระพุทธศาสนาเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้เพราะพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายทั้งยังมีอิทธิพลครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน ความสำคัญของพระพุทธศาสนาจึงไม่เพียงพอบแต่มีผลต่อชาวไทยที่เป็นพระพุทธรศานิกชน ในด้านจิตใจเท่านั้นแต่ยังมีผลต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยส่วนรวมอีกด้วย พระพุทธศาสนาและจริยศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรม ให้เข้ากับเยาวชน เพื่อให้เยาวชนมีการประพฤติปฏิบัติตลอดจนนิสัยและบุคลิกภาพที่ดีงามและในการจัดการเรียนการสอนจึงควรปลูกฝังทั้งในด้านความรู้ความสามารถทักษะปฏิบัติและเจตคติ รวมทั้งลักษณะนิสัยที่ดีนานาประการ(กรมวิชาการ, 2539 : 2)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้ผู้เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 67 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แบ่งออกเป็น 5 สาระ จำนวน 11 มาตรฐาน สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม จำนวน 2 มาตรฐาน สาระที่ 2 หน้าที่

พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมจำนวน 2 มาตรฐาน สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ จำนวน 2 มาตรฐาน สารที่ 4 ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 มาตรฐาน และ สารที่ 5 ภูมิศาสตร์ จำนวน 2 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบเพื่อส่งเสริมศักยภาพทั้งด้านความรู้คุณธรรม การมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 16 - 17)

พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญหนึ่งของชาติไทยและเป็นศาสนาประจำชาติ พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงนับถือพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมความเป็นอยู่วิถีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศิลปกรรมและวรรณกรรมไทยล้วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น ชาวไทยร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนาและเป็นเหตุเป็นผลสามารถพิสูจน์ได้ ซึ่งหัวใจของหลักคำสอนพระพุทธศาสนา ได้แก่การละเว้นความชั่ว ประพฤติความดีและทำจิตใจให้ผ่องใส (กรมศาสนา. 2542 : 29 - 30) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนให้มากที่สุดด้วยความมุ่งมั่นที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน วางแผนตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะช่วยให้คุณภาพของชีวิตดีขึ้น (กิ่งฟ้า สินธุวงษ์. 2545 : 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมือง มีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยเฉพาะสารที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ได้มีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ถึงการนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนร่วม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132) การพัฒนาบุคคลในสังคมไทย พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งในสภาพปัจจุบันการดำเนินชีวิตของคนมีความเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ส่งผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมของมนุษย์ รวมทั้งวิถีการดำรงชีวิตในสังคมไทย จากการพัฒนาอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว การขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ความเห็นแก่ตัว กระบวนการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระหนึ่ง

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีการจัดการเรียนการสอน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และจากการรายงานการวิจัยความรู้และทัศนคติของเยาวชนไทย ที่มีต่อพระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ พบว่า ความรู้และทัศนคติต่อพระพุทธศาสนาของเยาวชน ในการศึกษาคำขวัญพื้นฐาน ตามหลักการของพระพุทธศาสนามีค่าร้อยละ 47.00 อยู่ในระดับไม่น่าพอใจและทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อพระพุทธศาสนามีค่าต่ำมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2540 : 111) กล่าวว่า การเรียนรู้ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ไม่ได้อยู่ที่ผู้เรียนได้เนื้อหาสาระมากหรือน้อยแต่อยู่ที่ผู้เรียนคิดอย่างไร เชื่อมโยงอย่างไร และจะปฏิบัติอย่างไร

ดังนั้นครูควรนำวิธีการเรียนรู้มีส่วนร่วมที่เรียนว่า “การเรียนรู้แบบร่วมมือ” (Cooperative Learning) เข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนแบบร่วมมือมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งนาตยา ปิลันนานนท์ (2537 : 209 - 210) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของการที่คนเราจะทำงานร่วมกันอย่างไร จะอยู่ร่วมกันในสังคมให้ดีได้อย่างไร แนวคิดนี้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื่องจากธรรมชาติของวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เพื่อดำรงชีวิตให้อยู่ร่วมกันในสังคม ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเลารัจ (2540 : 30) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือจะเป็นการศึกษาประสบการณ์จริง โดยผู้เรียนมีการศึกษาเรียนรู้ตลอดตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่น อันจะทำให้การเรียนรู้ต่าง ๆ เต็มไปด้วยความสนุก สนุกสนานมีชีวิตชีวา เป็นผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ซาบซึ้งและจดจำได้นาน ตลอดจนสามารถฝึกนิสัยให้เข้ากับสังคมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี นอกจากนี้ยังทำให้สมาชิกสามารถฝึกฝนทักษะในการแก้ปัญหา ร่วมกัน ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนความสามัคคีและความเป็นประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี และชาญชัย อาจิณสมภาร (2533 : 21) กล่าวว่า ความร่วมมือของกลุ่มอันเกิดจากการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีการประสานงาน และคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจะช่วยลดการแข่งขันในการเรียนลง ทำให้เกิดความอบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และการทำงานโดยปราศจากความวิตกกังวล ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน และจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย (วัฒนาพร ระวังทุกข์. 2545 : 37) เช่น เทคนิคการเรียนรู้แบบการแข่งขันเป็นทีม (Teams-

Games-Tournament : TGT) เทคนิคการเรียนรู้แบบการแข่งขันเป็นทีม (Student Teams Achievement Division : STDA) เทคนิคการเรียนรู้แบบต่อภาพจิ๊กซอว์รูปแบบที่ 1 และ 2 (Jigsaw I,II) เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกลุ่ม (Team Assisted Individualization: TAI) เทคนิคการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม (Group Investigation :GT) เทคนิคการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT) เทคนิคการเรียนรู้แบบเรียนร่วมกัน ((Numbered Heads Together : NHT) เทคนิคการเรียนรู้แบบ Co-op- Co-op แนวทางการสอนแบบจิ๊กซอว์ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระแยกปัญหาเป็นหมวดหรือหัวข้อ สำหรับสมาชิก 1 กลุ่ม นักเรียนแต่ละคนได้รับวิธีการที่แตกต่างกันเพื่อแก้ปัญหาให้สมบูรณ์ นักเรียนที่มีข้อมูลเหมือนกันก็จะรวมกลุ่มเดียวกัน เพื่อรับผิดชอบความคิดรวบยอดของแต่ละหัวข้อ เพื่อปรับปรุงยุทธศาสตร์ในการสอน ผู้เรียนได้ทดลองเรียนร่วมกับผู้เรียนกลุ่มเดิม นาคยา ปิลาชนานนท์ (2543 : 209-213) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้แนวคิดแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความรู้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับปฏิสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนและข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือคือ ส่งเสริมความเป็นอิสระของนักเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และสามารถปรับปรุงใช้เป็นการสอนนักเรียนได้หลายกลุ่มอายุ ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อกลุ่ม หลีกเลี่ยงการครอบงำของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจจากสมาชิกในกลุ่ม เมื่อพิจารณาการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ผลการวิจัยของนรินทร์ กระพีเตง (2542 : 79) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกพร แสงสว่าง (2540 : 61) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ

โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วยเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากส่งประสบการณ์ที่ผ่านมา ผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และวัฒนธรรมมาเป็นเวลาหลายปีการศึกษา ได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในหลายเรื่อง และได้พยายามแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา จากการวิเคราะห์ศึกษาผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่ารายวิชาพระพุทธศาสนา รหัส ส 21111 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 72.40 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด คือร้อยละ 80 จึงเป็นปัญหาเชิงพัฒนาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ไม่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้

วิเคราะห์ปัญหาค้นสาเหตุครั้งนี้ครูผู้สอนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ขาดสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการเรียนการสอนและความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน (โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย, 2552 : 32) จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาพระพุทธศาสนา รหัส ส21111 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้นกว่าเดิมและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป ดังกล่าวซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่าใด
2. คำนี้อะไรคือผลของการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่าใด
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนจริงเท่าไร
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 23 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

เพื่อความสำเร็จของตนเองและของกลุ่ม โดยมีรางวัลเป็นการเสริมแรง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอเนื้อหาใหม่ (Class Presentation) ครูผู้สอนเสนอเนื้อหาต่อผู้เรียนทั้งชั้น เนื้อหาอาจเป็นเอกสาร สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องที่จะเรียนและเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมกลุ่มต่อไป ขั้นที่ 2 ขั้นทำงานกลุ่ม (Teams) ประกอบด้วยสมาชิก 4-6 คน มีผลสัมฤทธิ์แบบคละกัน หน้าที่ของกลุ่มคือการช่วยเหลือกัน อภิปรายปัญหา ร่วมกัน รวมทั้งการตรวจสอบคำตอบ การแก้ไขคำตอบ ทุกคนต้องช่วยเหลือกัน ให้มีความรู้ อย่างต้องแท้ คนเก่งช่วยคนอ่อน ปรึกษาเพื่อนและครูและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 3 ขั้นการทดสอบย่อย (Quizzes) หลังจากเรียนไปแล้ว 1-2 ชั่วโมง นักเรียนทุกคนต้องทดสอบ ในเนื้อหาสาระที่เรียน ทำตามความสามารถของตนเอง ช่วยเหลือกันไม่ได้ ขั้นที่ 4 ขั้นคะแนน พัฒนารายบุคคล (Individual Improvements) เปิด โอกาสให้นักเรียนพัฒนาความสามารถอย่าง เต็มที่ เพื่อปรับปรุงคะแนนของตนให้สูงขึ้น โดยเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้กับคะแนน มาตรฐาน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนความก้าวหน้า ขั้นที่ 5 ขั้นให้รางวัล (Team Recognition) คะแนนของกลุ่มใดเกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ กลุ่มนั้นจะ ได้รับรางวัล อาจเป็นคำชมเชย ประกาศนียบัตร รางวัล ส่งผลให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีทักษะการอยู่ร่วมกันใน สังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง เอกสารการนำเสนอความรู้แก่นักเรียนตามลำดับ ความสำคัญจากง่ายไปหายาก ภายในกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยจัดเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบหรือเฟรม (Frame) ประกอบด้วยคำชี้แจง กรอบคำถาม กรอบคำตอบ จำนวน 6 เรื่อง คือ พุทธคุณ 9 อริยสัจ 4 ชั้นที่ 5 กรรม คิหิสุข และมงคล 38

3. การจัดการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึงการจัดการเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมที่มีสมาชิกในกลุ่ม 4-5 คน โดยแบ่งตาม ความสามารถสมาชิกทุกคนจะต้อง ช่วยเหลือกันในขณะเรียน ความสำเร็จของกลุ่มคือ ความสำเร็จของบุคคลและความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม นำมาใช้ในชั้น การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

4. ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพด้านกระบวนการและประสิทธิภาพด้าน ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกำหนดเกณฑ์ไว้เท่ากับ 80/80 คือ

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และทดสอบท้ายแผนแต่ละเรื่อง จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละตั้งแต่ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด ที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละตั้งแต่ 80 ขึ้นไป

5. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าตัวเลขแสดงอัตราความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนเมื่อเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งคำนวณจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องหลักธรรมนำความรู้สู่ความดี โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก

7. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจหรือชอบของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เป็นอย่างดี

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าวิธีการเรียนการสอนแบบปกติ

3. เป็นข้อเสนอแนะแก่คณะครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

อย่างมีคุณภาพ